

Vereniging

Van verleden naar vernieuwing

Jaarverslag van het bestuur 2024

Het was indrukwekkend en zelfs beklemmend om te horen hoe zeer Rudolf Steiner in het jaar 1923 onder druk kwam te staan. In de media werd de antroposofie aangevallen, de oude en de energieke jonge generatie gingen uit elkaar, de antroposofische instellingen dreven van de vereniging weg en de spirituele impuls leek niet door te dringen. Rudolf Steiner kon in die situatie niet verder. En toen kwamen er vragen, karmisch gedragen vragen. De vraag van Ita Wegman naar een nieuwe (medische) mysteriecultuur; en ook haar vraag aan Steiner – op 17 november in een hotellounge in Den Haag – om de Antroposofische Vereniging niet te verlaten maar te vernieuwen. En aldus geschiedde. De Kerstbijeenkomst van 1923 was het antwoord.

Eeuwfeesten

Zo nam Peter Selg, een eeuw later, op 18 november 2023, zijn publiek mee in de dramatiek van toen. Hij sprak in het volle Antropia op deze feestelijke dag, die was gewijd aan bezinning op dat vernieuwingsmoment 100 jaar geleden. We hoorden verder van Susan van Kempen hoe de vernieuwde vereniging toen tot een woning voor het wezen Antroposofia kon worden. We werden door Frans Lutters meegenomen in het veelbewogen levensverhaal van Bernard Lievegoed. Deze *man van de wereld* liet zien hoe je je innerlijk met de geest kunt verbinden en tegelijk met de maatschappelijke en wetenschappelijke wereld kunt samenwerken. Een kerntaak van onze Nederlandse vereniging, zoals we de avond ervoor in het Elisabeth Vredehuis konden horen. Daar werd 100 jaar Antroposofische Vereniging in Nederland gevierd en werd bij het Christus-beleven van onze eerste voorzitter Willem Zeylmans stilgestaan. Zeylmans was in staat om het leed en de wording van de mensheid als geheel in zijn eigen ziel te voelen. En dan waren er vervolgens op 5 en 6 januari 2024 tal van inhoudelijke en euritmische bijdragen die het vernieuwingsmoment van toen verder uitdiepten. Mario Matthijsen stond stil bij de grondsteenlegging als een cultische handeling en bij de werkzaamheid van de tijdgeest Michaël in het vernieuwingsproces van de vereniging. Het was een spannend – en nog zeer zoekend – experiment om in grote plenaire gesprekken te streven naar inspiratieve momenten.

Bijzonder is het om te beseffen dat deze bezinning op het eeuwfeest over de hele wereld in tal van landen heeft plaatsgevonden, soms ook zoals in Nederland met vele honderden mensen tegelijk. En het initiatief van wijlen Aart Klein vond ook mondiale weer-

klank: tal van individuen en groepen (tot wel 60 mensen in Zutphen) lieten de Grondsteenspreuk op 25 december 2023 om 10.00 uur klinken. We hoorden dat dit een indrukwekkende ervaring was.

Hier past nog een woord van grote dank aan al die mensen in de landelijke voorbereidingsgroep en in de regionale werkgroepen die hart en ziel in al deze bijeenkomsten hebben gelegd!

Esoterische Cyclus

De wedergeboorte van de Antroposofische Vereniging in 1923 berustte op de start van een hernieuwde esoterische school. Deze school ontstond niet onder leiding van de hoge ingewijde meester Christian Rosenkreutz, maar onder leiding van de tijdgeest Michael. Een enorme historische stap. Tegen de bedoeling in werden de mantra's in 1992 toch ook officieel in het Duits gepubliceerd. In Nederland werd dit op 11 februari 2023 herhaald met een drukbezochte presentatie van het *gele boek*: de nieuw vertaalde en zorgvuldig uitgegeven *Esoterische Cyclus*. Het boek werd aangeboden aan Constanza Kaliks, lid van het bestuur van het Goetheanum, het centrum van de mondiale vereniging. Deze uitgave leidde tot een verhoogde inspanning van de lectorenkring om het werk met de mantra's te versterken. Zo werd recent (16-18 februari 2024) een drukbezocht weekend gewijd aan de boog die in de negentien esoterische voordrachten gespannen wordt.

Publicaties

Naast de Esoterische Cyclus heeft de AViN in 2023 nog een aantal boeken uitgegeven die op de website besteld kunnen worden, zolang ze nog voorradig zijn. Een thematisch geordend boek over 100 jaar AViN waarin verleden en actualiteit per thema worden verbonden *Omdat wij het willen*; een vertaling van Prokofieffs boek over de betekenis van het lidmaatschap *Waarom lid worden van de Antroposofische Vereniging?* Verder ontstond vanuit Nederland het boek *Die Grundsteinmeditation* in 39 talen. En ook werd de tekst van de grondsteenspreuk in een kunstzinnige uitvoering als drieluik uitgebracht. En de biografie van Lievegoed verscheen bij Christoffoor. (En hopelijk zal nog dit jaar de vertaalde biografie van Willem Zeylmans verschijnen.) Ook andere leden van onze vereniging hebben publicaties gewijd aan de grondsteen(spreuk) onder wie Elsemarie ten Brink, Henk Verhoog en Michiel ter Horst. De opgave die daarmee verbonden wordt is om te gaan leven wat is beschreven. Dat vraagt onder meer om in het eigen etherische hart te gaan horen wat daarin wil binnen komen.

Meditatie

Om innerlijk te kunnen horen wat de geestelijke wereld spreekt, is meditatieve inspanning nodig. Het is voor velen in deze tijd niet makkelijk een eigen meditatieve praktijk te voeren. In je eentje een *praktijkhouder* te zijn is een opgave. Daarom zijn meditatiedagen en reflectiedagen een hulp doordat je oefent, probeert, uitwisselt en van anderen leert. De algemene sectie heeft vier meditatiedagen georganiseerd en bevordert ook de internationale uitwisseling hierover.

Perspectiefproject

In 2023 is, op initiatief van Dineke Oldenhof en Jaap van de Weg, in opdracht van het bestuur en met ondersteuning van Heleen Weening, een project gestart dat vooruitkijkt. Het staat bekend onder de naam *Perspectiefproject Staan voor Leven en Dood*. Het beoogt de AViN tot gesprekspartner te maken op alle gebieden waarin zich het stervende en het (her)levende voordoet. Daartoe is binnen de vereniging meer cohesie nodig waarbij de diverse organen en initiatieven zich explicieter en concreter tot elkaar verhouden. Het perspectief-initiatief werkt ernaar toe dat we niet alleen spreken vanuit de beschreven antroposofie, maar ook vanuit de ervaren geestelijke werkelijkheid. In dit project zit ambitie. Die is nodig willen antroposofie en antroposofen in de samenleving als interessante en relevante gesprekspartners gezien kunnen worden.

Secretariaat

Verheugend is dat de website www.antroposofie.nl in 2023 gevuld is en sinds kort ook een eigen nieuwsbrief heeft (meldt u zich daarvoor apart aan!). Diverse instellingen zijn partner geworden van deze website waardoor er een breder draagvlak is gekomen. Luc Ambagts en Michel Gastkemper wijden zich elke keer weer met hart en ziel aan de papieren en digitale communicatie en raadplegen regelmatig de redactieraad. Zij raken daarbij ook aan grenzen van wat leden van elkaar verdragen en dat vraagt om keuzes en begeleiding. Deze dialogische dans is een kunst die zich gaandeweg verder moet ontwikkelen.

De landelijke bibliotheek heeft er baat bij dat er in het Elisabeth Vreedehuis veel gebeurt en velen de weg erheen vinden. Nog niet alle leden weten hoezeer ze ook op afstand van deze bibliotheek kunnen gebruikmaken (kijkt u eens op de website). Een verhuizing van het secretariaat naar Kraaybeekerkhof in Driebergen zal vermoedelijk nog langere tijd op zich laten wachten.

Internationaal

Nederlandse antroposofen worden bij internationale bijeenkomsten graag gezien. Velen komen regelmatig in het Goetheanum, ook om bijdragen te geven. Rik ten Cate vertegenwoordigt ons daar en bood tijdens de Kerstconferentie afgelopen december een koperen pentagon-dodecaëder aan het Goetheanum aan. Het bestuur onderhoudt contact met andere landelijke verenigingen en bracht in juni 2023 een bezoek aan het bestuur van

het Verenigd Koninkrijk. Je merkt dat er wereldwijd meer accent ligt op de kunst om de relatie en de menselijkheid te verzorgen. Reinoud van Bemmelen is actief in een nieuw opgericht mondiaal fonds waarmee landelijke verenigingen gelden kunnen laten stromen ten behoeve van internationale initiatieven

Vooruitblik

Aan de dramatiek in Steiners leven honderd jaar geleden kunnen we iets aflezen: het belang van een wekkende vraag. Er was toen geen herboren vereniging geweest, als de impuls niet kon indalen vanuit een existentiële vraag waarin het lot werkzaam was. Zo zullen wij nu, in een periode die eveneens omvormingen verlangt, aangewezen zijn op wekkende lots-vragen. Kunnen wij leren elkaar wekkende vragen te stellen?

Dat is mede een opgave van de *Hogeschool* waarbinnen tal van vaksecties bezig zijn inzichten te ontwikkelen en scholingstrajecten te verzorgen. Deze Vrije Hogeschool voor Geesteswetenschap, met haar centrum in het Goetheanum, is in Nederland bezig met herbezinning. Daartoe zal in november 2024 een Hogeschooldag worden georganiseerd. De vaksecties organiseren veel (zie het meinumner van *Motief*) maar vinden nog niet vaak de directe weg naar vakmensen die in de praktijk staan.

Er komen relatief meer nieuwe leden bij. Honderden in de afgelopen jaren. Zij sluiten zich vaak niet meer bij vaste ledengroepen aan. Daarom is het voor de contactpersonen, evengoed als voor andere leden, een opgave om hen een gevoel te geven dat ze welkom zijn, dat ze zich uitgenodigd weten, dat ze gesprekken en ontmoetingen kunnen hebben. Mensen die interesse hebben in antroposofie moeten nu zoeken naar een ingang in de vereniging. Een nieuwe vorm is bijvoorbeeld om open maaltijd-bijeenkomsten te organiseren, zoals recent in Driebergen. Op 10 maart vond een ontmoetingsdag plaats om elkaar – als leden en belangstellenden, onder wie veel vrijeschoolouders – in een ongedwongen setting te spreken over antroposofie en onze vereniging. Ook dit is een manier om aan verandering te werken. Op de komende Algemene Ledenvergadering hopen we met u in gesprek te komen over de *metamorfose*, de omvorming, die na de eeuwfeesten ons te wachten staat.

Namens het bestuur
Pim Blomaard